

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Budapest zsirellátásának
reformja
Népszava

Forrás:

Bp.
(Hely)1916 VII 23
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Budapest zsirellátásának reformja.

*

Valamikor, réges-régen, már közel két esztendeje, a világháboru kitörése után, sűrűn vetettünk föl eszméket a Népszava hasábjain az élelmezés és más gazdasági kérdések helyesebb megoldására. Lassanként leszoktunk róla. Leszoktunk róla, mert az illetékes tényezők vagy semmibe sem vették a népre fontos javaslatainkat vagy sok esetben ugyan megvalósították azokat, de akkor sem volt sok köszönet benne, mert a szegény fogyasztók helyett a gazdag termelők érdekét tolták előre. A fontos élelmiszerek árát ugyan megszábták, de oly későn, hogy az árak addigra a szegény ember számára megfizethetetlen magasságra szöktek föl. A gabonaellátás központosítását is megcsinálták, de egy évvel később, mint kellett volna és olyan módon, hogy a vagyonos emberek összel bőségesen elláthatják magukat, amíg a szegény emberek az ország számos vidékén most sem jutnak sem liszthez, sem kenyérhez. Meg kellett érnünk azt is, hogy Magyarországon, a gabonafőlöszleggel rendelkező agrár országban a termelők többet kapnak gabonájukért, a városi fogyasztók többet fizetnek kenyérükért, mint az iparos, gabonabehozatalra szoruló Ausztriában. Ilyen körülmények között igazán nem csoda, ha lassanként letettünk arról a hiu ábrándról, hogy okos tanácsokkal valamiféle komoly eredményt el lehessen érni...

De végre is, nekünk a munkásosztályhét érdekeiben kötelességünk felszólalni, akár

van eredménye, akár nincs. Ezért módot akarunk ajánlani a budapesti zsirellátás reformjára.

Hogy Budapest székesfőváros lakosságának zsirellátása botránnyos, ezt, azt hiszem, senki sem meri tagadni. Naponta a szegény asszonyok ezreit és tizezreit látjuk ott állani a legreklénőbb hőségben és várni, nem is a zsirra, hanem a zsircédulára, illetve sorszámra. Manapság, amidőn az ország férfimunkásainak zöme a fronton van, amidőn arra kellene törekedni, hogy az itthonmaradt munkáereje a legracionálisabban kihasználódjon, arra kényszeríteni tizezernyi asszonyseréget, hogy félkiló zsir megszerzése miatt félnapos munkaidőt vesztessen el, kinlódva, kifáradva, elájulva a forró napsütésben, azt hiszem kétségtelen, hogy ez nem megoldás.

Ha most kezdődne a világháboru, ha egy példanélküli esettel állanánk szembe, értenék a városi hatóság tehetetlenségét. De hisz ugyanezeket a problémákat Németországban — tárgyilag sokkal nehezebb viszonyok között — elég sikerrel megoldották. Igazán nem is kell sok találékonyság hozzá, csak ki kell válogatni a németországi kísérletek közül azt, ami ott jónak bizonyult. A helyes eljárás véleményünk szerint a következő volna:

1. A főváros hozza be a zsirjegy-rendszert és pedig a német példát követve, ne nyomasson külön liszt-, kenyér-, rizs-, bab-, zsir-, cukor-, kávé- stb. jegyét, (a cukor- és kávéjegyekre is rá fog kerülni a sor) hanem a német nagyvárosok mintájára, egy heti jegyet megfelelő szelvényekkel, amely

sára följöjosit. A jegyeket a lisztjegyzettség a szokott módon osszák ki. A zsirjegyek kiosztását pontos hatósági zsirfölvétel előzze meg a háztartásokban; zsirjegyet csak az kap, akinek zsirkészlete nincs.

2. Minden háziasszony jegyeztesse be magát a legközelebbi hentesnél, illetve zsirellárusító helynél; a zsirjegy csak az előjegyzett hentesnél érvényes, viszont a hentes csak annak adhat zsirt, akinek a zsirjegye hozzá szól. Ilyen módon a hatóság pontos képet nyer róla, hogy melyik elárusítónak mennyi zsir kell hetenkint.

3. A főváros átveszi a zsirt a nagyvárosoktól, valamint azoktól a hentesektől, akiknek főlöszlegük van; viszont átutalja azokhoz, akik valamiféle okból nem tudtak kellő mennyiséget beszerezni. Ha valamelyik asszony a meglevő szelvényvel igazolja, hogy saját hentesénél nem kapta meg a heti zsirját, a legközelebbi fővárosi elárusító helyen minden akadékoskodás nélkül megkapja.

4. A főváros zsirkészletét falmoz föl, hogy később esetleg beálló hiányt pótolni tudja; ha szükségesnek mutatkozik, egy időre megtiltja a zsir elszállítását a főváros területéről — kivéve persze a katonaság részére. Ha a zsirnagyvárosok nem hajlandók a maximális áron átadni a fővárosnak zsirkészletüket, a főváros él a rekvirálás jogával.

Ime, ezeknek az intézkedéseknek a végrehajtása a lehető legzavartalanabbul biztosítani a fővárosi lakosság zsirszükségletét. Anyagi kiadás alig volna rá, mert a fővárosnak ugyanis vannak zsirraktárai. Csak némi hivatalnoki és fuvarozási költség me-

túlne föl. De ez valóban elenyésző ama ret- külön, csak együttesen elég bevétele le-
 tenetes munkaerőpazarlás mellett, amit agyen, Serbán tehát azt indítványozta, töva
 mai rendszer, tíz- és tízezer asszony meddő hogy a zsir ára maradjon a fővárosban a
 ácsorgása a hentesboltok előtt, előidéző. Régi, ellenben a disznóhus árát emeljék
 zsirelosztással járó csekély költséget a fő- olyan magasra, hogy ezzel a hentesek szá-
 város bátran vállalhatja; különben is a madása meglegyen. Aki manapság sértés-
 kormány kötelessége volna a költséget karajt vagy sonkát ehét, annak mindegy,
 megtéríteni, úgy mint ez Németországban hogy 8 vagy 10 vagy 12 korona-e kilója.
 történik.

Természetes, hogy ezzel csak az elosztás egy, hogy a zsir kilója 8 vagy 6 korona-e.
 volna szabályozva; de megmaradna a má- Serbánnak ez a mindenesetre megfonto-
 sik baj, a zsirdrágaság. A zsir éppen olyan landó és lényegében helyes indítványát —
 nélkülözhetetlen élelmiszer, mint a kenyér ugy halljuk — éppen a főváros képvisel-
 vagy a krumpli. A mai ár mellett a szegény lője, Bódy, alpolgármester, ellenezte leghe-
 ember alig bir kellő mennyiséget vásárolni. vesebben.

Ezen a bajon is tudna a főváros hatósága A másik indítványt Gustav Stolper, az
 segíteni és pedig minden anyagi teher nél- „Österreichischer Volkswirt“ szerkesztője,
 kül, csak tul kellene tenni magát a vagyono- Bécs városa számára tette. Ő azt indítvá-
 nos fővárosi választók érdekében a szegény nyozza, hogy kétféle zsirjegyet állítsanak
 emberek javára. Az élő sertések árát a kor- ki: a szegény emberek zsirjegye más színű
 mány szabta meg; ezen a főváros nem vál- papíron legyen nyomva, mint a vagyonos
 toztathat. A kicsinybeni eladási áraknak embereké; a szegény zsirjegyek birtokosai
 viszont ugy kell megszabva lenniök, hogy olosóbban kapják a zsirt, mint a vagyono-
 a henteseknek meg legyen a profitjuk, kü- sak. Az így előálló hiányt vagy a város,
 lönben bezárják boltjaikat. Ennek ellenére illetve az állam fődözze, vagy pedig a vá-
 két célravezető eszközt is ismerünk, ame- gyonos emberek kapják a zsirt drágább
 melyk segítségével a szegény ember zsirját áron és így kiegyenlítődjék a különbözet.
 olosóbbá lehetne tenni.

Az első helyes indítvány, ugy tudjuk, a Sajnos, a mai budapesti választójogi
 különben kevésbé rokonszenves Serbán mi- rendszer annyira a vagyonos háziurak
 niszteri tanácsostól, a kormány élelmezési szolgálivá teszi a főváros vezetőségét, hogy
 szakértőjétől származik, aki azt egy ta- nem reméljük, hogy akár Serbán, akár
 nácskozáson adta elő. Serbán gondolatme- Stolper javaslata kivitelre kerüljön. Azt
 nete a következő: A hus ma már luxuscikk, azonban elvárjuk és követeljük a főváros
 amit csak vagyonos emberek ehének; a vezetőségétől, hogy legalább a zsirszeosztá-
 zsir ellenben nélkülözhetetlen népélelme- tást rendezze az itt föltüntetett, Németor-
 zési cikk. A hentesnek mindegy, hogy mi- szághban már kipróbált módon és vessen vé-
 lyen áron adja el a húst és a zsirt külön- get a mai tarthatatlan, munkaerőpazarló,
 asszonykínzó, utcánvárosi rendszernek!